

Pantazi Ghica

Un boem român

Ulița St. Jacques

Timpul studiului revenise - timp strălucit al junetei; apartamentul lui Paul devenise cuibul din care mai târziu era să iasă o pleiadă de tineri învățați și mari carii să facă onor țării lor.

Cum venea dimineața, Olimpia, Ernestina și Julieta se-nchideau în camera lui Vasilache, îngrijau, făceau menagiul, țineau casa și pregăteau mâncare junilor voioși, carii în toate zilele, după ce îmbrățișau pe gingașele lor iubite, plecau la colegiu și se-ntorceau pentru dejun.

Ziua ele luau o cusătură sau o lucrare în mână și cântau de răsuna toată casa de accentele lor răpitoare, petrecînd fără a să-ngrija de a doua zi; ei mergeau de urmau cursurile și se rentorceau acasă, unde se puneau însoțiți de mai mulți din camarazii lor la studiu serios și unde lucrau pînă ce venea timpul prînzului.

Cînd venea timpul prînzului ei treceau în ceea ce numea Denville harem; acolo începea o gălăgie asurzitoare, un zgomot nespus; era o armonie de cîntece amestecată cu sărutări, strigăte, calambururi, rîsuri, și un galop frenetic învîrtit cît erau toate camerele de spațioase.

Seara era consacrată plăcerilor și petrecerilor; seara era acordată inimei și spiritului; ei mergeau cînd erau bogați la teatru, la bal, la grădini, pînă împrejurimile Parisului, cînd erau săraci, la cafele-cîntînde, sau pe bulevarduri de se plimbau și mînceau galeată de a gimnaziului.

*

Dar cînd a putut face studentul economie? Care e boemul econom?

Cu toate frumoasele lor proiecte de economie, cu tot acel budget organizat pe sume determinate din care nu trebuiau să iasă, cu toate calculele făcute cu atîta îngrijire, în opt zile capitalul ce rămăsese fu sfîrșit.

În o zi, după ce se rentoarseră de la colegiu, erau toți și toate adunați în camera lui Paul. Olimpia, în o elegantă capotă de dimineață, ședea lungită pe canapea, Ernestina își vîrîse capul în un borcan cu dulceată și se plimba pînă casă mîncînd, Julieta foileta un romanț intitulat *La dernière des lorettes*; Vasilache ședea călare p-un scaun, Denville se urcase pe biurou și ședea grecește. Paul scoase din pungă o bucată de cinci franci.

- Din cei din urmă romani, iată ce ne mai rămîne, le zise el.

Aceste cuvinte fură priimate din partea tuturilor cu o aclamare de desceptiune.

- Ce dracu, zise Denville, și cu toate acestea am făcut economii.

- Da, frumoase economii, zise Olimpia, mai cu seamă cu Vasilache ăsta care este un papă-tot, nu am mai văzut încă risipitor ca dînsul.

- Olimpia face după cum zice un proverb român, răspunse Vasilache, aruncă moartea-n țigani.

- Acum în zadar să recriminăm, zise Paul, să vedem mai bine ce facem, cum ne regulăm?

- Frumoasă chestiune, zise Denville, ce putem face din nimic sau cu nimic, ia, o să tîrîm pe dracu de coadă pînă ce ne va veni bani.

- Ei, dar pînă atunci trebuie să mîncăm, dacă nu mai mult, și mai înainte de toate trebuie să prînzim astăzi.

- Ba! Prînzul e lux; fiindcă am dejunat, ce trebuiește să mai prînzim?

Cîte șase rămaseră abătuți, triști, prăpădiți.

- Urît lucru e mizeria, zise Denville, eu unul mărturisesc că nu poci suferi oaspetele acesta care se numește sărăcia.

- Ba! zise Vasilache, eu îi deschiz ușa, că nu am ce-i face, și-i zic: „Salutare, mizerie, tu știi că nu mă sperii, că nu-mi iei nici surîsul dupe buze, nici cîntecul din inimă, nici amorul din suflet; intră, fiindcă ai venit, vom petrece împreună pînă ce ți s-o urî ție cu mine, și cînd vei pleca, îți voi zice călătorie bună, fără necaz și fără mînie; și vine o zi cînd i se urăște sărăciei cu mine, atunci își ia traista și bățul și merge să bată la o altă ușe, între studenți ea găsește totdeauna ospitalitate; Cartierul Latin e așa de populat, și ea e ca o femeie, îi place tinereța; a venit acum, să-i facem loc între noi, și se va duce singură, fiți liniștiți, ea nu va șede.

- Înțeleg această filozofie mărinimoasă impusă de necesitate, zise Paul, dar eu unul mărturisesc că-mi e urît teribil cu o astfel de companie.

- Copil stricat, zise Denville, ce, tu nu te așteptai ca ea să vie în o zi, indiscretă, să bată la ușa noastră? Filozofia lui Vasilache e cea mai bună, să o priimim cu curagiu, ea va pleca de sine; studentul are o religie nestrămutată, o credință fermă: azardul; el îi vine totdeauna în ajutor; în o zi azardul o să vie, și el va goni pe inamica sa, mizeria.

Femeiele singure tăceau; ele se gîndeau.

- Ba avem încă cinci franci, zise Denville, cu dînșii mergem diseară la cafea-cîntînd.

Femeiele surîseră, era o distracțiune.

- Dar prînzul? întrebă Paul.

- Sibarit, răspunse Vasilache, nu poți renunța la prînz; ei bine, să ne punem fiecare să cătăm pe amicul nostru, azardul; el ne va da să prînzim.

(P. Ghica, *Un boem român*, în *Pionierii romanului românesc*, ed. Șt. Cazimir, EPL, București, 1962, pp. 173-175)